

Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs – mainīgs un progresīvs savos 105 gados

Regīna Rancāne

SIA “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs”

Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs (LAAPC) jau 105 gadus veic pētījumus praktiskajā augu aizsardzībā. Šo gadu laikā ir bijuši gan izaugsmes un paplašināšanās gadi, gan periodi, kuros iestādes darba apjoms bijis mazāks. Arī šobrīd LAAPC ir aktīvu pārmaiņu procesā. 2018. gads iesākās ar LAAPC zinātniskās darbības turpinātāja LLU Augu aizsardzības zinātniskā institūta statūtu apstiprināšanu LLU Senātā. Kopš pavasara tiek aktīvi veikta ēkas pārbūve laboratoriju vajadzībām un augu aizsardzības pētījumiem piemērotas siltumnīcas būvniecība Jelgavā, Paula Lejiņa ielā 2. Šogad vēl sezonas darbi notika kā ierasts, veicot centrā gan augu aizsardzības līdzekļu efektivitātes pārbaudes izmēģinājumus, gan zinātniskos pētījumus.

Efektivitātes pārbaudes izmēģinājumu skaits, salīdzinot ar pēdējiem gadiem, 2018. gadā nedaudz samazinājās, bet joprojām saglabājās stabils. Šogad pieauga darba apjoms lietišķo pētījumu projektos. LAAPC ciešā sadarbībā ar zemniekiem uzsāka darbu pie vairākiem demonstrējumu projektiem, lai risinātu augu aizsardzībā aktuālas problēmas. Sadarbībā ar Latvijas auglīkopjiem ierīkoti demonstrējumu izmēģinājumi, lai veiktu kaitīgo organismu ierobežošanu ar pamatvielām un bioloģiskajiem augu aizsardzības līdzekļiem bioloģiskajos ābeļu dārzos. Darbs ar bioloģiskajiem augu aizsardzības līdzekļiem bija izaicinājums, parādot, ka arī audzētājiem, kas strādā ar bioloģisko ražošanas metodi, ir iespējas ierobežot kaitīgos organismus, nevis tikai noraudzīties uz dabisko procesu sekām. Tāpat demonstrējumu izmēģinājumos tika rādīta fitosanitāro paņēmieni un lēmuma atbalsta sistēmas nozīme augļu dārzos. Laukaugu sējumos izmēģinājumi ierīkoti vējauzas ierobežošanai, cerot, ka zemnieki ar laiku apzināsies zaudējumus, kas rodas, ja šī nezāle netiek savlaicīgi un pārdomāti ierobežota. Šogad turpināti pārejošie projekti par nezāļu izpēti, par dzelteno rūsū kviešu sējumos un pupu sēklgrauzi lauka pupās. LAAPC kā sadarbības partneris turpināja darbu ERAF projektā par krūmcidoniju kaitīgajiem organismiem. Stiprināta LAAPC starptautiskā sadarbība ar ārvalstu zinātniskajiem institūtiem par vārpu fuzariozes pētījumiem Baltijas reģiona valstīs, kā arī uzsākta dzeltenās rūsas izpēte starptautiskā projekta “Apvārsnis–2020” ietvaros.

LAAPC šogad sekmīgi piedalījās Lauku izmēģinājumu un laboratoriju eksperimentu skatē, prezentējot sevi nedaudz citādi kā ierasts. Skates programma tika apvienota ar demonstrējumu izmēģinājumu lauku dienu, kur katram bija iespēja iepazīties ar LAAPC paveikto un plānoto, kā arī apskatīt iekārtotos izmēģinājumus bioloģiskajā ābeļu saimniecībā.